

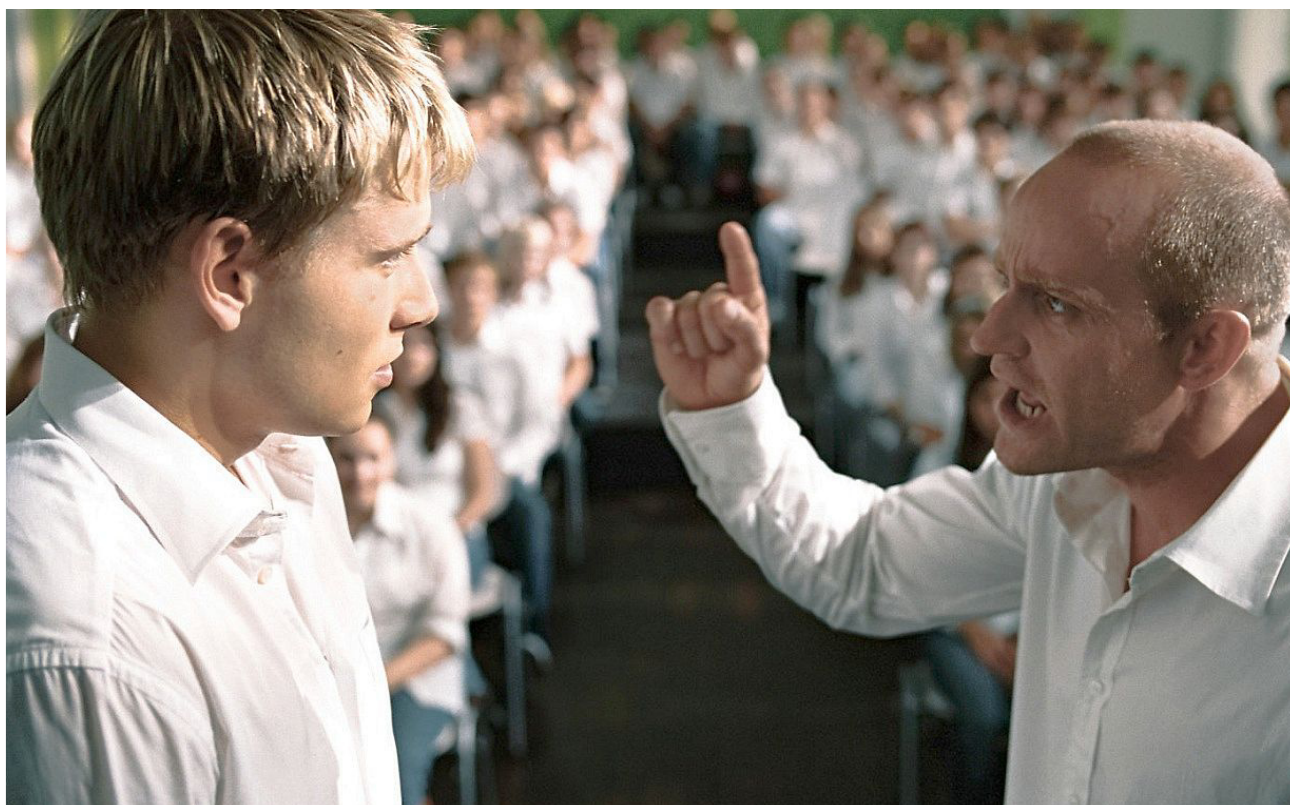
Bølgen

Et eksperiment, der virker - endnu

Af Jes Nysten

En gang i 60'erne lavede en lærer ved en amerikansk high school et interessant eksperiment med sin klasse, da de skulle lære om Anden Verdenskrig og nazismen. Disse kernesunde amerikanske unger kunne ikke fatte, at så mange 'almindelige' mennesker kunne lade sig forføre af så uhyrlige ideer.

I løbet af kort tid fik denne lærer – ved hjælp af påberåbelse af fællesskabspligt, disciplin og uniformering – skabt en fasttømret og loyal gruppe, der under det fælles symbol 'Bølgen' fuldstændigt underkastede sig læreren og ikke gik af vejen for voldelige overfald på andre elever, der ikke hyldede

deres nyvundne idealer! Det skabte af gode grunde stor opmærksomhed, selvom læreren fik 'landet' eksperimentet på en positiv måde som en vigtig og smertelig øjenåbner for de unge mennesker.

Dette eksperiment blev for efterhånden mange år siden indspillet som en amerikansk novellefilm, der flere gange har været vist på DR i nogle ungdomsprogrammer. Jeg har selv med stort udbytte brugt den i konfirmationsforberedelsen. Nu er den blevet opdateret og 'flyttet' tættere på - til Tyskland.

I en temauge skal gymnasielæreren Rainer gennemgå emnet diktatur. Spørgsmålet må nødvendigvis dukke op: "Kan der igen opstå et diktatur i Tyskland?" Nej da, må hans 'voksne' og indsigtsfulde elever konkludere. Dette får ham til at gennemføre dette eksperiment. Der bygger på de tre præmisser: "Magt kommer gennem disciplin", "Magt kommer gennem fællesskab", "Magt kommer gennem handling".

I et stærkt, til tider næsten besættende, 'ungdommeligt' billedsprog, bliver vi vidner til, hvordan en sådan proces sætter sig igennem hos usikre unge, der pludselig føler sig betydningsfulde og med i noget stort. Men filmen fokuserer ikke kun på de unge, men også på denne lærer, der pludselig føler denne magt og på forunderlig vis selv bliver grebet af sit eksperiment. Dog er der også de kølige, rationelle hoveder tilstede: Lærerenes kone og et par kløgtige piger, der allerede på et tidligt stadie af denne proces kan se, hvad det kan føre med sig.

Det kan irritere, at der spilles noget træagtigt stift af flere af skuespillerne, men man kan ikke komme uden om, at denne film er et vigtigt lærestykke, der må blive pligtstof alle steder, hvor der er undervisning af unge mennesker - også konfirmander.

Filmfakta

Die Welle - Tyskland 2008 - Instr.: Dennis Gansel - Manus: Dennis Gansel og Peter Thorwarth - Medv.: Jürgen Vogel, Frederick Lau, Max Riemelt, Christiane Paul, Jennifer Ulrich - 101 min. - Biografpremiere d. 12/9 2008 og på DVD d. 28/4 2009 - Udlejning/pressefotos © Miracle Film / PanVision

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7089&area=2>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2654>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-wave-film-review-by-angus-wolfe-murray>

<http://filmreporter.de/kino/22300-Die-Welle>